

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 625

Din 01.09.2021

Dosar nr.: 544/2020

Petiția nr.: 4505/27.07.2020

Petentă:

Reclamați:

1. S.C. Las Vegas Games&Fun S.R.L.
2. S.C. GRUP GLOBAL DMS S.R.L.
3. S.C. Babaco Games S.R.L.

Obiect: interzicerea accesului în incinta unei săli de jocuri pe criteriul identitate de gen, lezarea demnității personale

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

- persoană transgender identificată în cartea de identitate sub numele

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

S.C. Las Vegas Games&Fun S.R.L., cu sediul în comuna Mogoșoaia, sat Hințești, str. Principală nr. 28, jud. Argeș

S.C. GRUP GLOBAL DMS S.R.L., cu sediul în localitatea Brașov, str. Carpaților nr. 60, jud. Brașov

S.C. Babaco Games S.R.L., cu sediul social în municipiul București, str. Nerva Traian nr. 13, bl. M69, sc. 1, parter, sector 3 și cu sediul ales pentru comunicarea actelor de procedură în municipiul Brașov, str. Carpaților nr. 60, jud. Brașov

II. Procedura de citare a părților

3. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată², Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4. Prin adresa înregistrată sub nr. 4505/02.09.2020 a fost citată petenta, iar prin adresa nr. 5308/02.09.2020 a fost citată partea reclamată, citarea fiind realizată fără acordarea unui termen de audieri, cu acordul părților, în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea virusului SARS-CoV-2. Prin citație s-a solicitat părților să precizeze acordul privind soluționarea speței în lipsă, cu comunicarea de note scrise / puncte de vedere în scris, în vederea îndeplinirii condițiilor

prevăzute de art. 11 alin. 2 și art. 38 din Ordinul nr. 144/2008, privind aprobarea Procedurii interne de soluționare a petițiilor și sesizărilor la CNCD.

5. Procedură legal îndeplinită.

6. Prin adresa înregistrată sub nr. 5639/16.09.2020, partea reclamată S.C. Las Vegas Games&Fun S.R.L a depus un punct de vedere, care a fost transmis petentei prin Citația înregistrată sub nr. 6642/27.10.2020.

7. În cauză s-a dispus recitarea părților, partea reclamată S.C. Las Vegas Games&Fun S.R.L. fiind înlocuită cu S.C. GRUP GLOBAL DMS S.R.L., ca urmare a răspunsului înregistrat sub nr. 5639/16.09.2020 a S.C. Las Vegas Games&Fun S.R.L. (care a susținut că unitatea sala de jocuri Las Vegas Games București din Calea Moșilor nr. 256, care a îngădit accesul petentei, aparține S.C. GRUP GLOBAL DMS S.R.L.).

8. Prin adresa înregistrată sub nr. 6642/27.10.2020 au fost citate părțile, citarea fiind realizată fără acordarea unui termen de audieri, cu acordul părților, în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea virusului SARS-CoV-2. Prin citație s-a solicitat părților să precizeze acordul privind soluționarea speței în lipsă.

9. Procedură legal îndeplinită.

10. Prin adresa înregistrată sub nr. 6824/02.11.2020 petenta a dat curs solicitării CNCD comunicând datele sale de identificare din cartea de identitate (*nume, prenume, adresă de domiciliu*), precum și adresă de corespondență pentru comunicarea actelor procedurale.

11. Prin adresa înregistrată sub nr. 6643/27.10.2020 s-a solicitat Oficiului Național al Registrului Comerțului să ne comunice dacă sala de jocuri de noroc Las Vegas Games București din Calea Moșilor nr. 256 este înregistrată ca punct de lucru al S.C. GRUP GLOBAL DMS S.R.L..

12. Prin adresa înregistrată sub nr. 7994/26.11.2020 O.N.R.C. a furnizat informații privind S.C. GRUP GLOBAL DMS S.R.L..

13. Prin adresa înregistrată sub nr. 8141/21.12.2020 partea reclamată S.C. GRUP GLOBAL DMS S.R.L. a depus un punct de vedere.

14. Prin rezoluția nr. 1 din data de 26.01.2021, titularul dosarului a dispus investigație în vederea obținerii informațiilor privind numele și adresa persoanei fizice/juridice care deține spațiul comercial din Calea Mosilor nr. 256, având în vedere neidentificarea operatorului care a refuzat accesul petentei.

15. Conform Raportului de investigație nr. 6/2021 echipa de investigație a C.N.C.D. s-a deplasat la sediul Poliției Locale Sector 2 București, în data de 16.02.202, unde a purtat discuții cu, director executiv, care a menționat că a fost identificată societatea comercială ce desfășoară activități economice la adresa din București, Calea Moșilor nr. 256, bl. 2, sector 2, fiind vorba despre S.C. Babaco Games S.R.L.; de asemenea reprezentanților CNCD le-a fost înmănată un înscris conform căruia se dovedește că S.C. Babaco Games S.R.L. utilizează spațiul sus-menționat în perioada 01.05.2019 – 28.02.2023, pentru organizarea de jocuri de noroc, acesta folosind mărcile înregistrate „LAS VEGAS 24H GAMES 24H” și „LAS VEGAS 24H CAFFE 24H”.

16. În cauză s-a dispus recitarea părților, partea reclamată S.C. GRUP GLOBAL DMS S.R.L. fiind înlocuită cu S.C. Babaco Games S.R.L. (ca urmare a informațiilor furnizate de către Poliția Locală Sector 2 București).

17. Prin adresa înregistrată sub nr. 2090/17.03.2021 au fost citate părțile pentru termenul stabilit de Consiliu la data de 20.04.2021, ora 13.00.

20. Procedură legal îndeplinită.

21. La termenul de audieri petenta a fost prezentă, iar partea reclamată a fost absentă.

22. Prin adresa înregistrată sub nr. 2955/19.04.2021 partea reclamată S.C. Babaco Games S.R.L. a depus un punct de vedere.

23. Prin adresa înregistrată sub nr. 4415/10.06.2021 s-a comunicat petentei posibilitatea de a formula concluzii scrise.

24. Petenta a depus concluzii scrise înregistrate sub nr. 4804/24.06.2021 raportat la aspectele invocate de către partea reclamată S.C. Babaco Games S.R.L. în punctul de vedere al acesteia.

25. Prin adresa înregistrată sub nr. 4416/10.06.2021 s-a comunicat părții reclamate 3 S.C. Babaco Games S.R.L. posibilitatea de a formula concluzii scrise.

26. Partea reclamată 3 nu a depus concluzii scrise.

III. Susținerile părților conform obiectului dosarului

Susținerile petentei

27. Prin petiția înregistrată sub nr. 4505/27.07.2020 petenta susține că în data de 25 iunie 2020, ora 16:23, se afla în trecere prin fața unității Las Vegas Games de pe Calea Moșilor nr. 256.

28. Petenta menționează că s-a oprit și a intrat în incinta unității sus-menționate cu intenția de a cumpăra o sticlă cu apă, însă la intrare a fost acostată/oprită de una dintre angajatele localului, comunicându-i-se că accesul în unitate este „interzis travestitelor”, fiind o referire directă la identitatea de gen a petentei.

29. În continuare petenta susține că a purtat o discuție cu angajata unității, în care aceasta a menționat de mai multe ori faptul că este interzis accesul în unitate persoanelor cu o identitate de gen diferită de cea acceptată la nivel larg în societate, respectiv identitatea cis-gender (persoane ale căror identitate de gen, expresie de gen corespund cu sexul atribuit la naștere).

30. Petenta susține că, ulterior discuției purtate, angajata în cauză a sunat inclusiv niște superiori, care i-au confirmat telefonic că accesul în unitate este interzis persoanelor transgender, fapt care relevă o practică recurentă.

31. Petenta susține că din conținutul mesajului transmis de angajata unității comerciale în cauză reiese că aceasta promovează patologizarea persoanelor LGBT (lesbiene, gay, bisexuali sau persoane transgender) din România, în special a persoanelor transgender, prin folosirea expresiei „travestiți”; astfel, petenta consideră că, prin conținutul mesajului, contextul în care a fost emis și țintele mesajului, s-a săvârșit o faptă de discriminare pe criteriul identitatea de gen.

32. În continuare petenta susține că prin folosirea unor cuvinte cu conotații negative la adresa persoanelor transgender se promovează un sentiment de frică și panică privind această minoritate.

33. Petenta menționează că, potrivit rezultatelor unui studiu recent al Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene, comunitatea transgender este una dintre cele mai discriminate comunități din Europa.

34. Petenta anexează sesizării două înregistrări video-audio ca probă care atestă fapta de discriminare săvârșită.

Transcript video 1

Petenta: „De ce nu mă primesc?”

Angajata: „Din cauza asta...”

Petenta: „Care este cauza?”

Angajata: „Că esti...”

Petenta: „Ce sunt?”

Angajata: „Travestit!”

Petenta: „Că sunt?????”

Angajata: „Travestit!”

Petenta: „Deci de asta nu mă primiți? Păi unde scrie?”

Angajata: „...și nu mai filma că degeaba filmezi...”

Transcript video 2

Petenta: „Ce a spus?”

Angajata: „A spus că {inteligibil} nu au voie să intre și că {inteligibil} se uită pe camera și nu am voie să te las înăuntru.”

Petenta: „Păi și ieri de ce am fost aici și nu mi-a zis nimic băiatu?”

Angajata: „Nu știi ieri ce au făcut colegii mei, sunt colegi noi și poate că nu știu încă, dar eu, de când sunt aici, eu nu te-am văzut pe tine și oricine a intrat, nu am lăsat...nu lasă...fiecare cazinou își impune...își selectează clienții.”

Petenta: „Dar ce ... ce fac persoanele astea, cum le spui tu...travestite...ce fac persoanele astea de rău aici când vin?”

Angajata: „Nimic, iubito, doar că fiecare își selectează clienții.”

Petenta: „OK, am înțeles, vă selectați clienții...pe bază la ce? etnie, culoare, rasă, ce anume?”

Angajata: „Pe bază că așa vor ei”

Angajata: „Eu te rog frumos să înțelegi și să părăsești cazinoul.”

Petenta: „Sigur, nici o problemă, dar vroiam o singură motivație, de exemplu spui că nu lăsați femeii transgender, dar atenție, dragă.....”

Angajata: „Eu am sunat....”

Petenta: „Femeii transgender, nu travestiți! Că am țâțele mai mari ca tine, nu stiu cum să-ți explic...în primul rând nu o să intru în ghenă asta și nu stau să mă țigănesc cu tine pentru banii mei care-l bag în aparate să pierd eu, că știm care cum stă treburile...a fost foarte urât gestul oricum, e de evitat.”

35. Prin concluziile înscrise înregistrate sub nr. 4804/24.06.2021 petenta susține că încă din primele rânduri ale punctului de vedere transmis de Babaco Games se

poate constata incoerența lor; în acest sens petenta susține că în primele rânduri partea reclamată aduce acuze grave la adresa sa pe numele altei persoane.

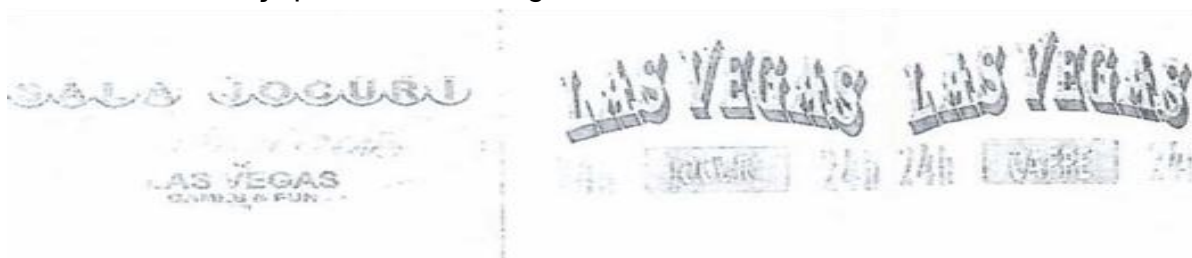
36. Petenta solicită părții reclamate să își susțină punctul de vedere cu dovezi audio video întrucât în data de 25 iunie 2020 a fost prima data când a intrat în acel bar.

Sușținerile părții reclamate S.C. Las Vegas Games&Fun S.R.L.

37. Prin punctul de vedere înregistrat sub nr. 5639/16.09.2020 partea reclamată susține că incidentul sesizat de către petentă nu a avut loc într-o locație deținută de către S.C. Las Vegas Games&Fun S.R.L., nedeținând vreun imobil la adresa din Calea Moșilor nr. 256.

38. Partea reclamată susține din filmările depuse de către petentă se poate observa că marca sub care funcționează S.C. Las Vegas Games&Fun S.R.L. este diferită de către cea a făptuitorului, după cum se observă în imaginea de mai jos, existând o diferență vizibilă între cele două mărci, cea a firmei fiind cea din partea stânga.

39. În continuare partea reclamată susține că sigla din dreapta la care face referire petenta aparține PORCHENTIA HOLDING LIMITED, în calitate de titular al mărcilor „LAS VEGAS 24H CAFFE 24H” și „LAS VEGAS 24H JOCURI 24H”, iar societatea care are licența pentru a folosi siglele este GRUP GLOBAL DMS SRL.

Sușținerile părții reclamate S.C. GRUP GLOBAL DMS S.R.L.

40. Prin punctul de vedere înregistrat sub nr. 8141/21.12.2020 partea reclamată susține că nu mai desfășoară activitate la adresa din București, Calea Moșilor nr. 256, Sector 2, din data de 30.04.2019, data la care a încetat contractul de închiriere a spațiului comercial situat la adresa de mai sus.

Sușținerile părții reclamate S.C. Babaco Games S.R.L.

41. Prin punctul de vedere înregistrat sub nr. 2955/19.04.2021 partea reclamată susține că petenta s-a oprit în fața sălii de jocuri situată pe Calea Moșilor nr. 256 în data de 25 iunie 2020, ora 16:23, ocazie cu care angajata societății, , care se afla la intrarea în locație, recunoscând-o pe petentă, a încercat evitarea producerii din nou a unei situații neplăcute pe care, nu o dată, petenta a produs-o prin comportamentul pe care l-a avut atât față de angajații cât și față de clienți, nefiind prima dată când aceasta vizita sala de jocuri.

42. Partea reclamată susține că comportamentul petentei atunci când se afla în incinta sălii de jocuri a fost unul deranjant, atât pentru angajați, dar mai ales pentru clienți, aceștia de multe ori fiind nevoiți să părăsescă incinta sălii ca urmare a abordării, deloc elegante, a petentei; în acest sens partea reclamată susține că petenta adoptă un

ton ridicat în momentul în care se adresează persoanelor existente în sală și jignește angajații, abordează clienții, propunându-le anumite servicii pe care de altfel nu se sfiște să recunoască că le prestează, fiind un fapt asumat și recunoscut de aceasta.

43. Partea reclamată susține că printre situațiile penibile în care au fost puși angajații societății se regăsește și momentul în care petenta a intrat în incinta sălii cu o shaorma, iar în momentul în care i s-a explicat că este interzis consumul de alimente în interior, aceasta a aruncat shaorma spre angajată; în continuare, partea reclamată susține că altă dată petenta s-a demachiat, aruncând șervețelele pe jos, și-a dat peruca jos și pe un ton ridicat s-a adresat persoanelor din sală spunând „*dacă nu a făcut bani, să vedem câți bani face*”.

44. Partea reclamată arată că, în susținerea celor menționate anterior, anexează punctului de vedere declarații din partea angajaților care au fost martorii acelor evenimente descrise mai sus.

45. Partea reclamată susține că și în data de 25 iunie 2020 petenta a avut un comportament necorespunzător, jignind angajata societății, care, în final, oarecum intimidată (așa cum se poate observa pe înregistrarea pe care petenta a distribuit-o pe rețelele sociale) și dornică să oprească discuția inițiată de către petentă, a făcut cea remarcă, total neinspirată și neintenționată.

46. Partea reclamată susține că, în opinia sa, petenta a filmat-o pe angajata societății în scopul de a își crea o situație favorabilă, un aspect deloc de neglijat fiind faptul că a făcut acest lucru fără să îi solicite acordul de a fi filmată, aducându-i astfel atingeri vieții private, în sensul celor prevăzute de art. 74 lit. c) și respectiv d) din Codul Civil.

47. Partea reclamată susține că este o societate care prestează servicii, având ca principal scop derularea activității sale comerciale, clienților fiindu-le puse la dispoziție serviciile prestate indiferent de categoria socială, etnie, orientare sexuală; în continuare partea reclamată susține că nu poate fi de acord ca, sub pretextul unei ipotetice discriminări, să fie pusă în situația de a accepta un comportament care contravine ordinii publice, normelor sociale, respectul fiind obligatoriu a fi oferit în mod reciproc.

48. În final, partea reclamată susține că în niciun moment petentei nu i-a fost interzis accesul în locație din cauza orientării sale sexuale sau a convingerilor sale, S.C. Babaco Games S.R.L. delimitându-se complet și condamnând orice comportament discriminatoriu, fiind conștientă de faptul că marginalizarea socială are consecințe negative drastice pentru orice societate.

49. Partea reclamată depune declarații de martor (declarația angajatei, declarația angajatei, declarația angajatei).

IV. Cadrul legal aplicabil. Dreptul național și internațional aplicabil / jurisprudența

50. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

- art. 2 alin. 1, art. 15 și art. 10 lit f) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată;

- *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.*
- *„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză prin: (...) f) refuzul accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de magazine, hoteluri, restaurante, baruri, discoteci sau de orice alți prestatori de servicii, indiferent dacă sunt în proprietate privată ori publică; (...)”*
- *„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”*
- *”Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării, sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi: (...) restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege.”*
- Art. 4 alin. 2 și art. 16 alin. 1 din Constituția României, revizuită;
 - *“România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.”*
 - *“Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.”*
- art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale
 - Interzicerea discriminării: *“Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasa, culoare, limba, religie, opinii politice sau orice alte opinii,*

origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau orice alta situație.”

➤ art.1 paragraful 1 și paragraful 2 din Protocolul nr.12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului

- *„Exercitarea oricarui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici un fel de discriminare bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”*

V. Motivele de fapt și de drept

51. În fapt, Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (C.N.C.D.) reține că în data de 25 iunie 2020, ora 16:23 petentei i-a fost refuzat accesul la serviciile oferite de S.C. Babaco Games S.R.L., pe criteriul orientării sexuale.

52. În drept, Colegiul director trebuie să aprecieze în ce măsură obiectul sesizării este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr. 137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, potrivit atribuțiilor și domeniului de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

53. Pentru ca o faptă să fie calificată ca fiind faptă de discriminare trebuie să îndeplinească cumulativ mai multe condiții :

- a) Existența unui tratament diferențiat manifestat prin deosebire, excludere, restricție sau preferință (existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile);
- b) Existența unui criteriu de discriminare, potrivit *art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 republicată*; potrivit legii, criteriile de discriminare sunt: rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu;
- c) Tratamentul diferențiat să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate a unui drept recunoscut de lege;
- d) Tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluia scop să nu fie adecvate și necesare.

54. Astfel se poate considera discriminare:

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

55. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al O.G. nr. 137/2000: *„exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile”*). Prin nediferențiere judecătorii Curții Europene a Drepturilor Omului înțeleg în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: *„art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară” (Marckx împotriva Belgiei, 13 iunie 1979, §32) sau „analoagă” (Van der Musselle împotriva Belgiei, 23 noiembrie 1983, §46) ori „relevant similară” (Fredin*

împotriva Suediei, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma „*analoagă ori relevant similară*” (**Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit**, 30 iulie 1998, §75).

56. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie criteriul interzis de legiuitorul național prin art. 2 alin. 1 („*rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată*”) „sau orice alt criteriu” - sintagmă care oferă posibilitatea reținerii oricărui alt criteriu nespecificat de lege, în săvârșirea unei fapte de discriminare. În ipoteza în care criteriul invocat ar putea fi încadrat în categoria „*orice alt criteriu*”, acesta trebuie să reprezinte o caracteristică specifică a persoanei care se consideră discriminată, caracteristică care să aibă un caracter inalterabil (ex. *gen, culoarea pielii, vârsta, dizabilitatea, boală cronică etc.*) și deci care nu poate fi schimbată prin voința individului, sau care să aibă un caracter identitar, care să fie parte a identității individului (ex. religie, convingeri, etc.), într-un mod similar criteriilor protejate de lege. Criteriul, în raport cu elementele constitutive ale discriminării, astfel cum este definit în art. 2 din O.G. nr. 137/2000, trebuie interpretat în sensul existenței sale ipso facto, ca circumstanță concretizată, materializată, constituind însăși cauza actului sau faptului discriminatoriu și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu și o situație de comparabilitate, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și un criteriu interzis de lege

57. Prin raportare la art. 15 din O.G. 137/2000, Colegiul va analiza și dacă fapta sesizată constituie un comportament manifestat în public care vizează atingerea demnității ori/și crearea unei atmosfere de intimidare, ostilă, degradantă, ofensatoare, îndreptată împotriva unei persoane din cauza unei caracteristici personale (criteriu de discriminare). Dreptul de a nu fi supus discriminării constituie unul dintre drepturile fundamentale într-o societate democratică, dreptul la egalitate constituind un drept cu aplicare imediată și nu progresivă având în vedere că discriminarea în sine este un afront adus demnității umane.

58. Pentru a decide dacă un anumit tratament este sau nu degradant în sensul art. 3 al Convenției europene a drepturilor omului, Curtea Europeană a Drepturilor Omului examinează dacă scopul aplicării lui este acela de a umili sau înjosi victima și dacă, prin efectele produse, a fost adusă o atingere personalității acesteia, într-o manieră incompatibilă cu art. 3 (*a se vedea, în acest sens, Raninen împotriva Finlandei, Decizia din 16 decembrie 1997, Reports 1997-VIII, pag. 2.821-22, paragraful 55*). Pe de altă parte, în contextul dreptului de a nu fi supus discriminării și sub acest din urmă aspect, corelativ unui tratament injust, ostil, umilitor sau degradant, trebuie reținut elementul de apreciere de la care un comportament reprobabil ar fi calificat ca ostil, injust până la tratament degradant, astfel cum au statuat instanțele de contencios european, fosta Comisie pentru Drepturile Omului și Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Acest element de apreciere este unul variabil, în funcție de circumstanțele cauzei și de efectele aplicării lui.

59. În soluționarea petiției, Colegiul director reține faptul că la dosarul cauzei a fost depusă ca probă o înregistrare video-audio a dialogului purtat de către petentă cu angajata S.C. Babaco Games S.R.L., în data de 25 iunie 2020, aprox. ora 16:23, în incinta sălii de joc, în fața barului. Colegiul director reține faptul că din discuția purtată de către cele două părți (petenta și reprezentanta părții reclamate) se confirmă parțial cele susținute de petentă, și anume faptul că în data de 25 iunie 2020 petentei i-a fost refuzat accesul la serviciile sălii de joc reclamate. Pe de altă parte, Colegiul director constată ca fiind inexacte susținerile petentei privind circumstanțele în care a fost săvârșită fapta *{se afla în trecere prin fața unității Las Vegas Games, (...) a intrat în incinta unității sus-menționate cu intenția de a cumpăra o sticlă cu apă, (...) i s-a comunicat se că accesul în unitate este „interzis travestitelor”}*, din înregistrarea depusă reieșind că petenta a fost clienta sălii de jocuri de pe Calea Moșilor nr. 256 în cel puțin o ocazie, ocazie cu care i s-a permis accesul la serviciile oferite de către partea reclamată. Cu toate acestea, Colegiul director constată că petenta demonstrează un refuz de acces pentru ziua în care face înregistrarea. În ceea ce privește motivul refuzului, acesta reiese din aceeași probă video-audio, fiind vorba de orientarea sexuală a petentei. În acest sens, Colegiul director reține faptul că petenta adresează angajatei societății întrebarea *„De ce nu mă primesc?”*, angajata exprimându-se în maniera următoare: *„Din cauza asta...” „Că esti...” „Travestit!”*

60. Pentru analizarea prezentei sesizări Colegiul director reține faptul că în înregistrarea video-audio se observă că angajata a discutat la telefon cu o persoană cu autoritate în privința luării deciziilor în societate, argumentându-și solicitarea adresată petentei de a părăsi sala de jocuri *{„Eu te rog frumos să înțelegi și să părăsești cazinoul.”}* prin exprimarea: *„Eu am sunat....”* Ca urmare, Colegiul director consideră că susținerile angajatei din data înregistrării reprezintă poziția angajatorului său la acel moment.

61. În continuare, Colegiul director observă că societatea S.C. Babaco Games S.R.L. se apără împotriva acuzațiilor petentei, depunând la dosar un punct de vedere și probe prin care susține că motivul refuzului accesului în sala de jocuri a petentei nu ar avea legătură cu orientarea sa sexuală, ci cu comportamentul anterior al acesteia, care ar fi fost nepotrivit și care ar fi avut ca și consecință directă deranjarea celorlalți clienți. Cu toate acestea, Colegiul director consideră că punctul de vedere al părții reclamate transmis în scris în urma unei solicitări a unei instituții publice nu înlătură rațiunile aplicate la momentul petrecerii faptei, rațiuni care au fost verbalizate prin intermediul angajatei societății.

62. Colegiul director a analizat petiția având în vedere elementele constitutive ale unei fapte de discriminare.

63. Refuzul accesului la serviciile oferite de sala de jocuri reclamată în prezenta cauză constituie o diferențiere între persoane aflate în situații comparabile (petenta și alți clienți) și care sunt tratate în mod diferit din cauza unui criteriu de discriminare.

64. Criteriul de diferențiere este orientarea sexuală.

65. Dreptul încălcat este dreptul accesului în condiții de egalitate la serviciile oferite de prestatori.

66. Colegiul director reține că refuzul accesului în săla de jocuri creează o deosebire pe baza orientării sexuale, care are ca efect restrângerea exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului de a beneficia, în condiții de egalitate, de serviciile oferite de prestator.

67. De asemenea, raportat la prezenta cauză, Colegiul director consideră că atitudinea angajatei, respectiv a conducerii societății S.C. Babaco Games S.R.L. aduce atingere demnității petentei, cauzând acesteia un sentiment de inferioritate de natură a se simți umilită și înjosită. Interzicerea accesului în incinta sălii de joc pe motivul (oferit petentei!) că este „travestită” a condus la crearea unei atmosfere degradante, ostile, ofensatoare atât la adresa petentei, fiindu-i lezată demnitatea umană, un element important în respectul de sine al oricărui cetățean. Astfel, sunt incidente și prevederile art. 15 al O.G. nr. 137/2000 întrucât tratamentul discriminatoriu are de cele mai multe ori ca scop sau ca efect umilirea sau lezarea demnității persoanei discriminate în mod particular, dacă acest tratament se manifestă în public. Tratând pe cineva mai puțin favorabil datorită unor criterii inerente sugerează în primul rând dispreț sau lipsă de respect față de persoana sa.

68. În consecință, Colegiul director reține că partea reclamată a manifestat în public un comportament care a dus la crearea unui cadru intimidant față de petentă și față de persoanele ce au o altă orientare sexuală, încălcându-i-se dreptul la demnitate.

69. În ceea ce privește termenul de „travestită” utilizat de către angajata S.C. Babaco Games S.R.L. în adresarea către o persoană de altă orientare sexuală, Colegiul director consideră că este necesară înțelegerea manierei corecte de adresare pentru evitarea termenilor jignitori întrucât, deși persoanele de orientare homosexuală, bărbați și femei, au existat dintotdeauna, totuși relațiile lor, auto-identificarea acestora și percepțiile publice au evoluat pe măsura schimbărilor din societate.

70. Conform definiției regăsită pe site-ul www.dexonline.ro, termenul de „TRAVESTÍT,-Ă înseamnă „1. Adj. Deghizat. 2. S. m. Homosexual care se îmbracă, se machiază ca o femeie sau care prezintă caractere feminine evidente, în special în urma unui tratament hormonal.”

71. Potrivit cercetării intitulate „Experiențele comunitare, individuale și juridice ale persoanelor transgender din România”¹, publicată de către Asociația ACCEPT, termenul transgender sau trans este „un termen umbrelă care include acei oameni care au o identitate de gen diferită de sexul atribuit la naștere; termenul include acele persoane care simt necesitatea, preferă sau alege, prin limbaj, termeni de adresare, îmbrăcăminte, accesorii, machiaj sau modificări corporale, să se prezinte diferit față de așteptările legate de genul atribuit lor la naștere; acest concept cuprinde persoanele care au parcurs tranziția medicală sau juridică (...), dar și pe persoanele care se identifică transgender dar nu tranziționează, precum și pe toți cei care au o identitate de gen sau o exprimare a genului neconformă cu standardul de „masculin” sau „feminin”; neconformitatea respectivă se poate manifesta prin vestimentație și/sau modificări corporale, inclusiv intervenții chirurgicale.”, „Este de preferat utilizarea termenul

¹ <https://transinromania.ro/wp-content/uploads/Raport-trans-in-Romania.pdf>

„transgender” sau „trans”, întotdeauna ca adjectiv (persoane transgender, bărbat trans), și niciodată ca substantiv (un transgender).”

72. Colegiul director reține faptul că, deși persoanele aparținând comunității LGBTQ+ sunt parte a societății românești, totuși continuă să se confrunte cu marginalizare și stereotipuri care le îngreunează incluziunea. Dar, pentru a înțelege cu adevărat prezentul, este imperativ ne raportăm la trecut și la evenimentele care își pun amprenta asupra dezvoltării unei societăți în ansamblul său și asupra conștiinței indivizilor în mod particular. Reglementarea tratamentului diferențiat al persoanelor de altă orientare sexuală în Codul Penal Carol al II-lea din 1936, prin incriminarea „actelor de inversiune sexuală” dacă provoacă „scandal public”, a produs efecte de lungă durată. Astfel, marginalizarea de astăzi își are ecoul inclusiv în limitele societății de ieri, în intențiile de a „evacua” homosexualitatea din spațiul public în numele valorilor tradiționale, de a obscuriza prezența și statutul membrilor acestei comunități și de a împiedica orice formă de agregare/dezvoltare comunitară și exprimare identitară. În secolul XXI, au existat inițiative de a exclude acest grup minoritar prin tentative de a scoate în afara legii manifestări ale vizibilității comunitare de tip Pride sau prin referendum-ul constituțional îndreptat împotriva vieții de familie a persoanelor LGBT (2018). Efectele unor astfel de acțiuni se manifestă prin perpetuarea distanței sociale în raport cu populația majoritară (studiile sociologice identificând constant prezența persoanelor LGBT în fruntea grupurilor indezirabile în societate), creșterea ratei de suicid în rândul adolescenților și tinerilor LGBT, nesancționarea actelor de violență și infracțiunilor urii și întărirea sentimentului de impunitate al agresorilor și a celor care incită la discriminare și violență, lipsa oricăror politici publice adresate acestui grup minoritar în domeniul precum sănătatea ori educația.

73. În acest punct al analizei este important să precizăm și rezultatele sondajelor de opinie cu privire la raportarea populației majoritare la persoanele aparținând comunității LGBTQ+. În sondajul de opinie la nivel național privind nivelul discriminării în România și percepțiile actuale asupra infracțiunilor motivate de ură, realizat de IRES pentru CNCD (2018)², cifrele arată că discriminarea în România este preponderent definită de homofobie, dar există și nuanțe semnificative de xenofobie, șovinism și antisemitism. Astfel, sondajul indică un nivel ridicat de intoleranță al populației majoritare față de persoanele gay (59% nu acceptă să le fie rudă, 52% nu acceptă să le fie prieteni), dar și față de alte categorii (imigranți, musulmani, persoane care aparțin altor secte religioase și persoane infectate cu HIV/SIDA). Teama de diferență se manifestă într-un nivel ridicat de neîncredere, mai ales în homosexuali (74%).

74. În concluzie, Colegiul director constată că aspectele sesizate constituie fapte de discriminare potrivit art. 2 alin. 1, art. 10 lit. f) și art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată și decide sancționarea părții reclamate cu avertisment.

75. În temeiul art. 26 din O.G. nr. 137/2000, Colegiul director aplică S.C. Babaco Games S.R.L. sancțiunea contravențională a avertismentului.

² https://www.cncd.ro/wp-content/uploads/2021/01/Sondaj_de_opinie_NoIntoHate_2018.pdf

76. Măsura constatării și sancționării unui astfel de comportament precum cel de care a dat dovadă partea reclamată este necesară într-o societate democratică în care demnitatea umană este garantată ca valoare supremă a legii fundamentale și a democrației, conform art. 1 alin. (3) din Constituția României, respectarea demnității umane a persoanelor fiind un scop legitim urmărit de stat. Măsura este proporțională cu scopul urmărit, astfel constatarea contravenției și aplicarea unei sancțiuni sunt proporționale cu necesitatea protecției demnității umane a persoanelor.

77. Privind sancționarea faptelor de discriminare, Colegiul director a avut în vedere prevederile directivelor Uniunii Europene în domeniu, care solicită statelor membre Uniunii Europene aplicarea de sancțiuni efective, proporționale și descurajante. Proporționalitatea se poate asigura prin acordarea graduală a amenzii, în funcție de gravitatea faptei, între limitele stabilite de lege. Colegiul director subliniază în acest sens că trebuie înțeles cu adevărat că scopul sancționării unor fapte care aduc atingere unor drepturi și principii, cum ar fi dreptul la nediscriminare și la un tratament egal, este în sensul corectării unor asemenea fapte și prevenirii săvârșirii lor în viitor și nu aplicarea neapărat a unei măsuri punitive cum este cea a amenzii contravenționale.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu 5 voturi pentru și unul împotriva (CP) la primul capăt de cerere și cu unanimitate de voturi pentru al doilea capăt de cerere ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate privind interzicerea accesului în data de 25 iunie 2020, aprox. ora 16:23, la serviciile prestate de S.C. Babaco Games S.R.L. constituie fapte de discriminare, potrivit art. 2 alin. 1 coroborat cu coroborat cu art. 10 cu lit. f) și cu art. 15 din *O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată*;
2. Aplicarea sancțiunii contravenționale a avertismentului pentru partea reclamată, potrivit art. 26 din O.G nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, coroborat cu art. 8 din O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare;
3. Aspectele sesizate privind interzicerea accesului *în general* în sala de jocuri deținută de către S.C. Babaco Games S.R.L. nu se confirmă.
4. O copie a prezentei hotărâri va fi transmisă părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 01.09.2021 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, JURA CRISTIAN – Membru (online), LAZĂR MARIA – Membru, MOȚA MARIA – Membru, OLTEANU CĂTĂLINA – Membru, POPA CLAUDIA SORINA – Membru (online)

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui C.N.C.D. nr. 138 din 24.03.2020.

**ASZTALOS Csaba Ferenc
Membru Colegiul Director,
Președinte**

**Redactată și motivată C.O./S.M.D.
Data redactării: 02.02.2022**

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2000 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu